

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 30/08/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 178

CHA MẸ PHẢI LÀM ĐƯỢC TỐT

Cha Mẹ phải làm ra tấm gương cho các con noi theo. Một đứa trẻ mới sinh ra thì đã gần gũi với Cha Mẹ, sau vài ngày thì chúng đã biết nghe, biết nhìn, chúng đã ghi lại tất cả hình ảnh, lời nói của Cha Mẹ trong A Lại Da Thức. Khi con gái út tôi mới mang thai, hằng ngày, tôi đều đưa con lên chùa để lễ Phật, từ đó, tôi cũng bắt đầu lay Phật và tích cực làm những việc phước lành hơn. Kết quả là em bé sinh ra luôn cười, luôn hân hoan, vui vẻ, dễ ăn. Hiện tại, cháu tôi đã gần một tuổi nhưng chưa bao giờ ốm. Tất cả những điều này đều là nhờ phước, khi cháu tôi chuẩn bị ra đời thì Cha Mẹ, Ông Bà đều tích cực tích công bồi đức. Khi một đứa trẻ chưa ra đời người thân đều có thể vì đứa nhỏ mà làm những việc phước lành. Từ nhỏ, cháu đã nhìn thấy tôi chấp tay, cúi đầu niệm Phật, nên hiện tại cháu cũng thường chấp tay cúi đầu.

Người xưa nói: “*Tiên nhập vi chủ*”. Cái gì vào trước thì nó sẽ làm chủ. Chúng ta cho trẻ nhìn thấy sự chuẩn mực, quy phạm thì lớn lên trẻ sẽ có sự chuẩn mực. Người có tác động mạnh nhất đến con cái là Cha Mẹ, tiếp đó là Ông Bà, chúng ta là Ông Bà, Cha Mẹ thì chúng ta phải hết sức cẩn trọng, không nên thương yêu con cháu một cách mù quáng. Người xưa nói: “*Thương cho roi cho vọt, ghét cho ngọt cho bùi*”. Nếu chúng ta nuông chiều con cái thì chúng ta đã hại chúng.

Hòa Thượng nói: “***Giáo dục trong thời hiện đại này hoàn toàn khác với thời xưa. Thời xưa, “giáo” là “thượng hành hạ giáo”, trên làm dưới noi theo; “Dục” là “cứu thất trưởng thiện”, trẻ có lỗi lầm thì phải giúp trẻ sửa sai***”.

Chúng ta phải làm ra tấm gương cho trẻ xem, chúng ta là Cha Mẹ thì chúng ta phải hiếu thảo, nói năng, hành động một cách cung kính với Ông Bà. Nếu chúng ta không có sự cung kính với Ông Bà thì con cháu của chúng ta cũng sẽ thiếu sự cung kính với Ông Bà, Cha Mẹ. Giáo dục không phải chỉ là cho các con ăn, ngủ mà phải dạy bảo chúng. Trong bộ đĩa của Thầy Trần, có những hình ảnh con đánh Ông Bà, Cha Mẹ; có những đứa trẻ có rất nhiều đồ chơi nhưng chúng vẫn không thỏa mãn, tiếp tục đòi hỏi.

Cháu của tôi chưa có món đồ chơi điện tử nào nhưng cháu vẫn tự chơi rất vui, cười từ sáng đến chiều. Trước khi sinh con, các con của tôi cũng đã nghiên cứu rất kỹ phương pháp dạy con. Trò chơi điện tử sẽ khiến trẻ tăng tham cầu, dục vọng. Khi còn

nhỏ, trẻ đã đầy dục vọng, sân si là do chúng được người lớn thỏa mãn dục vọng. “*Giáo*” là “*thượng hành hạ giáo*”, trên làm dưới noi theo. “*Dục*” là “*cứu thất trưởng thiện*”, trẻ có lỗi lầm thì phải giúp trẻ sửa sai. Trên làm dưới bắt chước, phải sửa lỗi và giúp trẻ tăng trưởng tâm thiện.

Hòa Thượng nói: “***Đệ Tử Quy***” ***không phải là khóa trình của trẻ nhỏ, “Đệ Tử Quy” là Cha Mẹ phải làm ra tấm gương để con xem thấy, đây chính là thân giáo. Theo tôi phán đoán thì sau khi trẻ sinh ra hai, ba ngày thì chúng đã biết nhìn, nghe, đã biết học tập***. Mọi người thường nghĩ “*Đệ Tử Quy*” là để cho trẻ nhỏ học. Người xưa nói: “*Tiên nhập vi chủ*”, điều gì vào trước thì sẽ làm chủ. Nếu từ nhỏ chúng được tiếp nhận những điều thuần tịnh, thuần thiện thì sau này lớn lên chúng sẽ biết tiếp nhận những điều tốt, tránh xa điều xấu. Nếu từ nhỏ chúng được học chuẩn mực đạo đức thì khi lớn lên chúng sẽ biết xa lìa những điều xấu, gần gũi những điều thiện.

Những chú chó ở Ngọc Linh, hằng ngày được nghe niệm Phật, nên khi chúng gặp khách lạ, ban đầu chúng sủa, nhưng sau khi mọi người niệm câu “***A Di Đà Phật***” thì chúng liền im lặng không sủa nữa. Cháu tôi nghe tiếng niệm Phật nhiều hơn bất cứ âm thanh gì, khi Ông Bà bế thì Ông Bà luôn niệm Phật, trong nhà, khắp các nơi đều để máy niệm Phật. Trên “***Kinh Vô Lượng Thọ***” nói: “***Tiên nhân bất giáo vô thù quá tha***”. Người trước không dạy thì đừng trách người sau. Có những người từ nhỏ đã không được gần gũi những điều thiện lành. Những người chuẩn bị có con thì phải hết sức cẩn trọng, tôi đã giáo dục cháu từ lúc nhỏ theo cách như Thánh Hiền, Phật Bồ Tát đã dạy.

Hòa Thượng nói: “***Trẻ đã biết nhìn nên khi Cha Mẹ chăm sóc chúng chu đáo mọi bề, ấn tượng này rất sâu sắc, lâu ngày dài tháng chúng sẽ sinh tâm cảm ơn, tâm yêu thương Cha Mẹ. Từ giai đoạn này, Cha Mẹ phải cắm gốc luân lý đạo đức cho chúng. Cha Mẹ phải hết sức cẩn trọng trong việc này***”. Có những đứa trẻ mới học mẫu giáo mà đã biết nói lời yêu với bạn khác giới. Cha Mẹ của đứa trẻ rất ngạc nhiên, người Mẹ nói khi người mẹ mang thai cô thường xem phim tình cảm Hàn Quốc. Ngay từ khi trẻ ở trong bụng trẻ đã nghe học theo. Cha Mẹ phải làm ra tấm gương chánh, tất cả hành vi, lời nói của chúng ta chuẩn mực thì hành vi, lời nói của các con sẽ chuẩn mực. Nếu chúng ta làm ra tấm gương không chuẩn mực thì các con sẽ bắt chước.

Hòa Thượng nói: “***Phần nhiều khi trẻ sinh ra, Cha Mẹ đa phần khoảng hai mươi, ba mươi tuổi, khi đó, ông bà vẫn còn, trong “Đệ Tử Quy” có câu: “Cha Mẹ gọi, trả lời ngay”, khi Cha Mẹ gọi thì con phải lập tức trả lời, Cha Mẹ bảo thì con lập tức làm theo, đây là Cha Mẹ làm ra tấm gương cho con nhìn thấy. Khi Cha Mẹ của chúng ta bảo chúng ta làm việc thì chúng ta lập tức làm, làm y theo lời dạy, làm ra tấm gương tốt cho thế hệ sau nhìn thấy thì ngay lúc đó, các con của chúng ta đã học tập. Đây là giáo dục truyền thống***”.

Ở tất cả mọi nơi, con cái đều bắt chước Cha Mẹ, Cha Mẹ ăn khoai, ăn đậu, ăn bánh mì, ăn cơm thì trẻ cũng sẽ ăn giống như vậy. Đây chính là “*Thượng hành hạ hiệu*”, trên làm dưới noi theo. Các đời tiếp nối nhau thì đây gọi là giáo dục truyền thống. Cha Mẹ có hiếu với ông bà thì con cháu lớn lên cũng sẽ có hiếu với Ông Bà, Cha Mẹ bất hiếu, bất kính với Ông Bà thì con cái cũng sẽ như vậy. Người xưa nói: “*Giọt trước nhỏ đầu thì giọt sau nhỏ đở*”. Cha Mẹ biết kính trọng Thầy Cô thì con cái cũng sẽ kính trọng Thầy Cô.

Hòa Thượng nói: “***Rất tiếc là sau gần 100 năm, trong xã hội hiện đại, giáo dục đã bị mai một quá nhiều***”. Đến thời điểm chúng ta học bài này thì giáo dục truyền thống đã bị mai một gần 200 năm. Ở đất nước chúng ta, may mắn là mọi người đều chú trọng giáo dục luân lý đạo đức cho thế hệ sau. Người xưa nói: “*Một vị quan tốt nhất định xuất phát từ một người con hiếu hạnh*”. Người xưa có tầm nhìn rất xa, một người muốn là một vị quan tốt thì nhất định họ phải là một người con hiếu hạnh. Người xưa cũng nói: “*Chúng ta không yêu thương kính trọng Cha Mẹ mình thì không thể biết yêu thương, kính trọng Cha Mẹ của thiên hạ*”. Cha Mẹ mang nặng đẻ đau chín tháng mười ngày, ba năm bế bồng, nếu chúng ta không yêu thương, phụng sự Cha Mẹ mình mà yêu thương, phụng sự Cha Mẹ người khác thì đó là chúng ta làm vì vụ lợi. Người xưa nói: “*Con tám mươi thì vẫn là con của Mẹ*”. Người Mẹ 100 tuổi vẫn thấy người con 80 tuổi của mình nhỏ dại nên vẫn căn dặn mọi điều.

Giáo dục chuẩn mực là vô cùng quan trọng. Trong thời đại 4.0, robot, trí tuệ nhân tạo AI đã dần dần thay thế sức lao động của con người. Trong một khu mỏ khai thác khoáng sản, hàng trăm chiếc xe tải tự vận hành, các chương trình AI đang dần thay thế người lao động. Chúng ta có thể dùng AI để sáng tác, trình bày một bài hát hoàn chỉnh, sắp tới, công việc của ca sĩ, nhân viên lồng tiếng sẽ bị ảnh hưởng. Trí tuệ nhân tạo AI do con người lập trình, những người lập trình có nền tảng luân lý đạo đức, được tiếp nhận giáo dục nhân quả thì họ sẽ tạo ra những sản phẩm có ích cho xã hội. Nếu người viết ra các sản phẩm trí tuệ nhân tạo mà không có luân lý đạo đức, không được tiếp nhận giáo dục nhân quả thì sẽ gây ra hậu quả rất nghiêm trọng.

Ngày trước, có lập trình viên viết ra trò Game mà người chơi phải đi các nơi để tìm bóng, có nhiều người rơi xuống hố, xuống sông vì tìm những quả bóng đó. Nếu trong xã hội hiện đại, nếu chúng ta giữ vững cương lĩnh, chuẩn mực làm người thì mọi việc sẽ không diễn biến quá xấu. Chúng ta làm người thì phải biết hiếu thảo Cha Mẹ, kính trọng Thầy Cô, biết yêu Tổ quốc, hy sinh phụng hiến vì xã hội, chúng ta làm được những điều này thì chúng ta sống ở xã hội nào mọi người cũng yêu quý. Chúng ta làm việc tốt thì mọi người đều sẽ tiếp nhận. Thí dụ, có những người rất giàu có nhưng khi nhận được quà họ vẫn rất vui, tôi tặng họ những thứ mà có tiền họ cũng không mua được.

Một ngàn năm trước mọi người nói về hiếu đạo, mấy ngàn năm sau, con người vẫn nói về hiếu đạo, kính trọng những người có tâm hiếu. Phước đầu tiên trong “**Tịnh Nghiệp Tam Phước**” là: “**Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp**”. Chúng ta làm con thì phải hiếu thảo Cha Mẹ, kính trọng Thầy Cô. Chúng ta làm người, thân thì phải xa lìa sát, đạo, dân; Ý thì phải xa lìa tham, sân, si; Miệng thì không nói dối, không nói lưỡi đôi chiều, không nói lời hung ác và không nói lời thêu dệt. Nếu chúng ta nói lời xấu ác, lời đường mật thì chắc chắn mọi người sẽ không tiếp nhận.

Hòa Thượng nói: “**Truyền thống giáo dục tốt đẹp của người xưa cần phải được duy trì phát triển. Khoảng thời gian 100 năm này không quá dài, hiện tại, nếu chúng ta tích cực khôi phục chuẩn mực đạo đức thì vẫn kịp, bởi vì thiên tính của con người vẫn còn. Tâm tính của con người vốn là hiếu thiện, hiếu đức, chỉ cần được đề khởi, nhắc nhở, khơi dậy vậy thì lương tâm sẽ liền được đề khởi. Trên Kinh Phật đã nói, thiên tính của con người là thiện căn, phước đức. Chúng ta đã có thiện căn, phước đức, chỉ cần có nhân duyên dẫn khởi thiện căn, phước đức. Đây chính là quá trình của giáo học**”.

Ở quốc gia của Hòa Thượng, sau gần 100 năm, giáo dục truyền thống đã bị mai một. Ở đất nước chúng ta, giáo dục truyền thống cũng dần bị mai một, các bác lãnh đạo cũng đã nhận thấy điều này và có sự cảnh báo, nhắc nhở. Trên Kinh Phật đã nói, thiên tính của con người là thuần tịnh, thuần thiện. Mỗi đứa trẻ sinh ra đều có thiện căn, nếu trẻ có nhân duyên tốt thì những điều thiện lành sẽ được dẫn khởi. Những đứa trẻ sinh ra trong gia đình Cha Mẹ có giáo dục thì chúng sẽ được dẫn khởi điều thiện lành.

Ngày trước, mẹ Mạnh Tử phải ba lần rời nhà, khi nhà bà ở gần lò mổ thì Mạnh Tử học theo những người thợ mổ, nhà bà ở gần nghĩa địa thì con học theo những người làm nghề mai táng, đến khi bà chuyển nhà đến gần trường học thì con ngày ngày học hành chăm chỉ. Chúng ta phải tạo cho các con nhân duyên tốt để chúng đề khởi được thiện căn vốn có. Nếu chúng ta không được dạy thì sẽ không biết điều này. Chúng ta là Cha Mẹ chúng ta phải biết cách giáo dục các con.

Tôi rất tâm đắc câu nói của bà Triệu Lương Ngọc, mẹ của Tiến sĩ Chung Mao Sâm, bà nói: “**Ta không phải là Tiến sĩ nhưng ta có thể là Mẹ của Tiến sĩ**”. Trong bộ 5 đĩa “**Mẹ hiền con hiếu**” trên trang web “Tinhtongphapngu.net” có rất nhiều bài học về phương pháp bà Triệu Lương Ngọc giáo dục con, mọi người nên xem. Thầy Chung Mao Sâm là Tiến sĩ kinh tế, Thầy học rất giỏi, sau khi học xong Thầy được các trường mời ở lại làm giảng viên, hiện tại, Thầy Chung Mao Sâm đã là pháp sư giảng Kinh nói pháp. Bà Triệu Lương Ngọc đã công thành quả mãn nên đã vãng sanh.

Chúng ta muốn làm Mẹ của một Tiến sĩ, một người thuần tịnh, thuần thiện hay chúng ta muốn làm Mẹ của một phá gia tri tử? Nếu chúng ta là Cha Mẹ của những người

con thiện lành, biết hy sinh phụng hiến cho cộng đồng xã hội thì cộng đồng xã hội sẽ luôn tri ân người Cha, người Mẹ đó. Chúng ta đã tri ân Mẹ của Bác Hồ hơn ba lần, Mẹ của Bác Hồ là một người Mẹ vĩ đại nên đã sinh ra một người con vĩ đại. Chúng ta không phải là Thánh Hiền nhưng chúng ta có thể là Mẹ của Thánh Hiền. Bà Triệu Lương Ngọc đã là Mẹ của một Tiến sĩ, hiện tại là Mẹ của một pháp sư, Thầy đã nhập thất bảy năm, Thầy đang bắt đầu hoằng hộ pháp môn Tịnh Độ. Bà Triệu Lương Ngọc từng kể câu chuyện, một lần, Bà đưa con đến công viên, con trai bà xách theo một chiếc cặp to, khi có người thắc mắc vì sao bà không xách cặp giúp con thì bà xách giúp, nhưng khi đi qua chỗ có đông người thì bà lại để con tiếp tục xách cặp. Bà ngày ngày giúp con rèn luyện thể lực, đức hạnh. Đây là quá trình giáo học để “*trưởng thiện cứu thất*”, giúp con tăng trưởng thiện tâm, thiện hạnh, sửa lỗi, hạn chế sai lầm của trẻ.

Người ngày nay thường yêu thương con một cách mù quáng nên khiến con trở thành phá gia chi tử. Những người con phá gia chi tử không chỉ ảnh hưởng đến một gia đình mà chúng sẽ phá hoại cuộc sống của tất cả những người xung quanh. Nếu chúng ta dạy trẻ tốt thì chúng trở thành những đứa trẻ biết hy sinh phụng hiến. Bài học hôm nay, Hòa Thượng dạy, Cha Mẹ phải làm ra một tấm gương tốt, đây chính là nhân duyên thiện lành để “*trưởng thiện cứu thất*”, giúp con tăng trưởng thiện tâm, thiện hạnh, sửa lỗi cho trẻ.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!